

Zahvaljujemo se gospođi Emily Vargas-Barón, direktorici Instituta za rekonstrukciju i međunarodnu bezbjednost kroz obrazovanje (RISE Institut), koja nam je pomogla pri izradi programa integriranih centara ranog dječijeg rasta i razvoja u Bosni i Hercegovini.

Posebno smo zahvalni gospođi Elviri Sánchez-Igual menadžerici za komunikaciju iz Svjetskog udruženja edukatora za rano djetinjstvo (AMEI-WAECE), koja je odobrila prevod ovog materijala iz projekta "Učimo živjeti zajedno u miru, od ranog djetinjstva" i njegovo korištenje u integriranim centrima ranog dječijeg rasta i razvoja za roditelje i djecu u BiH.

Prevod i štampu materijala omogućio UNICEF

MATERIJAL ZA NASTAVNIKE: AKTIVNOSTI SA DJECOM

Formiranje ove vrijednosti je od suštinskog značaja za obrazovanje za mir pošto u okviru ove vrijednosti muškarci i žene, dječaci i djevojčice uče da rade jedni sa drugima u ostvarivanju istog cilja.

Kako bi se postavili temelji ovoj vrijednosti kod dječaka i djevojčica, neophodno je naučiti ih da obavljaju mnoge i različite radnje, npr. da pomažu jedni drugima, da koordinišu svoje napore kako bi postigli zajednički zadatak, da pomažu drugima u postizanju zajedničkog cilja, da osjete kolektivnu radost zbog nekog zajedničkog dostignuća, da brane svoje drugare u vrtiću i da im pomažu kad ovi naiđu na poteškoće.

Saradnja i međusobno ispomaganje treba da se uči od malih nogu zao što dijete zbog svog tipičnog egocentrizma obično želi sve za sebe i ne želi ni sa kim drugim to da dijeli. Ali, kada počne da obavlja radnje koje su korisne za druge ljude, ovaj početni egocentrizam nestaje i ustupa mjesto društvenom i saradničkom ponašanju.

Jedna od glavnih stvari u nastajanju emocija prilikom upoznavanja novih ljudi je da odrasla osoba kod djeteta podstiče ponašanje koje favorizuje međusobnu saradnju i pomoć. Kako bi osvojilo naklonost odrasle osobe, malo dijete progresivno ispoljava ponašanje koje se kod njega očekuje u pogledu pozitivnih odnosa sa drugima.

Sljedeći ključni element je uzor tj. model ponašanja kojeg nudi odrasla osoba. Djeca se obično ugledaju na odrasle. U mjeri u kojoj odrasli favorizuju saradnju i pomoć drugima, u toj mjeri će i dijete u početku oponašati takvo ponašanje, a kasnije ga i u potpunosti usvojiti.

Međutim, svakodnevni trud vaspitača da kod djece izgradi ovu vrijednost nije nimalo lak, već zahtijeva mnogo strpljenja i razumijevanja, a istovremeno i veliko znanje o dječjem razvoju u tom uzrastu.

Kada odrasla osoba kod djece podstiče saradnju i međusobno ispomaganje, ona ih zapravo podstiče da ponavljaju takvo ponašanje i da ga usvoje kao sastavni dio svog karaktera.

Aktivnost br. 1 "Rođendan mojih prijatelja"

Kratak pregled aktivnosti:

U prve dvije aktivnosti, djeca zajednički čiste i ukrašavaju učionicu i igračke. U trećoj aktivnosti, djeca prave kape od papira, ukrase, kese za slatkiše za proslavu rođendana djece koja su rođena u tom mjesecu. Četvrta aktivnost je proslava rođendana.

Cilj:

- Da djeca nauče da koordinišu svoje radnje u zajedničkim aktivnostima.
- Da osjete zadovoljstvo zbog uspješno završenog zajedničkog posla.
- Da nauče važnost međusobnog ispomaganja.

Potrebni materijal:

Makaze, ljepljivo, drvene bojice, kolaž papir, karton, tempere, vodene bojice, naljepnice,
Svjetsko udruženje vaspitača u ranom djetinjstvu (AMEI-WAECE)

krpe za pranje, kanta s vodom.

Procedure:

- Razgovor
- Posmatranje
- Objašnjavanje
- Demonstracija
- Praktični rad
- Razjašnjenje

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Vaspitač(ica) objašnjava djeci cilj ovog zajedničkog zadatka i raspodjeljuje dužnosti djeci i sebi kako bi svi, i djeca i vaspitač(ica), radili zajedno. Prilikom raspodjeljivanja zadataka, vaspitač(ica) treba da uzme u obzir vještine neophodne za uspješan završetak istih.

Zadaci se raspodjeljuju manjim grupama kako bi jedna grupa dječaka i djevojčica prala listove ne biljkama, druga prala police, treća igračke (svako dijete će dobiti, na primjer, dvije ili tri igračke da očisti, opere, osuši i spremi na mjesto, i svako će dijete imati svoj zadatak), četvrta grupa će pospremati igraonice. Takođe mogu da obavljaju zadatke u kojima je neophodna međusobna saradnja, npr. da premjeste neki lagani stolić, da podignu kutiju s igračkama, da pospreme učionicu itd.

Drugi dio

Kada se formiraju radne grupe i podijele zadaci, počinje čišćenje. Tokom čišćenja, vaspitač(ica) će pružiti neophodnu pomoć i uputstva kako bi sav posao bio urađen na koordinisan i zajednički način.

Kada sve grupe završe svoj posao, vaspitač(ica) zajedno sa djecom obilazi učionicu i ocjenjuje urađeni posao. Kako bi pomogla djeci u ovom ocjenjivanju, vaspitačica im može postaviti sljedeća pitanja: Šta ste radili? S kim? Kakav je rezultat čišćenja? Šta još ostaje da se uradi? itd. Važno je naglasiti korisnost ovog posla, pomoć koju je dobila grupa i značaj saradnje i međusobnog pomaganja od čega korist na kraju imaju svi.

Vaspitač(ica) će takođe objasniti da ćemo na ovaj način imati veoma lijepu učionicu i da svako treba da saraduje kako bi učionica uvijek bila čista i lijepa, npr. pomoći ćemo vaspitačici i čistačici ako ne bacamo papiriće na zemlju i ako čistimo i pospremamo sto nakon svake aktivnosti.

Treći dio

Vaspitač(ica) objašnjava djeci da je cilj ovog posla da se proslavi zajednički rođendan. Za to je neophodno da svi rade zajedno kako bi ukrasili učionicu i napravili poklone za

drugare koji ovog mjeseca slave rođendan.

Vaspitač(ica) će navesti imena djece koja slave rođendan ovog mjeseca.

Djeca će u grupama i uz pomoć vaspitačice izrađivati ukrase i zastavice za učionicu; druga grupa će raditi pozivnice, čestitke, kese za slatkiše, slavljeničke kape, crteže itd. poklone za slavljenike i druge stvari koje će se koristiti na proslavi.

Vaspitač(ica) treba da raspodijeli zadatke na taj način da djeca postignu dobre rezultate koordinisanjem svojih radnji i međusobnim pomaganjem, npr. jedna djeca režu, druga lijepe, treća crtaju itd.

Kada je zadatak gotov, djeca će uz pomoć vaspitačice vršiti ocjenjivanje individualnih i grupnih poslova, gdje će izraziti svoje mišljenje o urađenom poslu i gdje će se kod djece dodatno utvrditi gradivo naučeno u ovoj i prethodnoj aktivnosti koja je imala za cilj saradnju i međusobnu pomoć.

Važno je da na kraju aktivnosti vaspitač(ica) naglasi da možemo napraviti jako lijepe stvari i postići vrlo dobre rezultate ako radimo zajedno.

Četvrti dio

Proslava zajedničkog rođendana na koju su pozvani i roditelji.

Kada se proslava završi, vaspitač(ica) razgovara sa roditeljima i sa djecom o tome šta su djeca radila kako bi uspješno završila ovu aktivnost. Djeca i roditelji će imati priliku da iznesu svoje mišljenje o svemu što su uradili.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Uspješno su koordinisali svoje radnje kako bi završili zadatak.			
Uspješno su uradili zadatak od početka do kraja.			
Bilo je sukoba tokom zadatka.			
Bili su zadovoljni rezultatima svoga rada.			
Shvatili su važnost saradnje i međusobnog ispomaganja.			

Aktivnost br. 2

Svjetsko udruženje vaspitača u ranom djetinjstvu (AMEI-WAECE)

"Važnost pomoći za miran život"

Kratak pregled aktivnosti:

Nakon čitanja basne, vaspitač(ica) razgovara sa djecom. Djeca odgovaraju na pitanja o tome šta se desilo likovima u basni. Nakon toga razgovaraju o svojim iskustvima na temu saradnje i međusobne pomoći.

Cilj:

- Razviti kod djece znanje o važnosti međusobnog ispomaganja i miroljubivog života.

Procedure:

- Razgovor
- Posmatranje
- Pitanja i odgovori

Potrebni materijal:

Basne i slike

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Čitanje basne "Lav i mali miš"

Jednom davno, pored jazbine veoma ljutog lava živio je jedan mali miš. Jednog dana, miš slučajno probudi usnulog lava.

Lav uhvati miša i brzo ga stavi u usta kako bi ga pojeo. Prestrašeni mišić upita lava:

"Molim vas, vaše kraljevsko visočanstvo, nemojte me pojesti. Ako me pustite, biću vam vječito zahvalan, kunem se; pored toga što ću pomagati drugima, makar bili oni ovako sićušni i bespomoćni kao ja, učiniću i vašem srcu zadovoljstvo!"

"Čuj ti ovo..." riknu lav zainteresovano. "Možda bi želio da mi pomogneš da lovim plijen. Ili možda želiš da ričeš umjesto mene?"

Zbunjeni mišić zamuca: "U stvari, vaše kraljevsko visočanstvo, ja sam..."

Lav uzviknu: "U redu! Imaš sreće, mišiću, danas sam dobre volje, pustiću te!"

Prošli su dani, sedmice, mjeseci, dan za danom je prolazio i jednog dana se u šumi pojave lovci koji su željeli da uhvate lava. Posvuda po šumi su postavili zamke kako bi ga ulovili.

Lav je upao u zamku i zarobila ga je gusta i nepoderiva mreža. Pokušao je svom snagom da pokida mrežu i da se oslobodi, ali svaki napor je bio uzaludan. "O, jadan ja," reče lav, "ne mogu pobjeći!"

I naposljetku, iscrpljen od borbe, prihvati svoju sudbinu i počeo da riče od bola i očaja. U tom trenutku začu tih glasić koji mu reče:

"Vaše kraljevsko visočanstvo, vidim da imate problem! Možda vam ja mogu pomoći! Progrickaću kanap koji vas je zarobio dok vas ne oslobodim!"

Mišić je brzo grickao, grickao i grickao dok nije pokidao snažne kanape na mreži i ubrzo lav je ponovo bio na slobodi.

Lav koji je bio dirnut ovim činom zahvali se svom prijatelju i reče:

"Drago mi je što imam ovakvog prijatelja koji mi je pomogao kad mi je pomoć bila najpotrebnija!"

Dok čita priču, vaspitač(ica) pokazuje unaprijed pripremljene sličice.

Drugi dio

Nakon čitanja basne i pokazivanja slika, djeca će odgovarati na pitanja o likovima iz basne i o poruci basne kako bi potvrdila da li su razumjela ovu basnu.

Na osnovu dječjih odgovora, vaspitač(ica) će započeti razgovor o važnosti pomaganja. U ovom slučaju, vaspitač(ica) može da kaže kako je mali miš spasio život mnogo većoj i snažnijoj životinji – lavu i kako se lavu isplatilo što je bio miroljubiv prema mišiću. I zato je važno da svi žive miroljubivo. Vaspitači(ica) će naglasiti da i najdivljije životinje mogu živjeti miroljubivo.

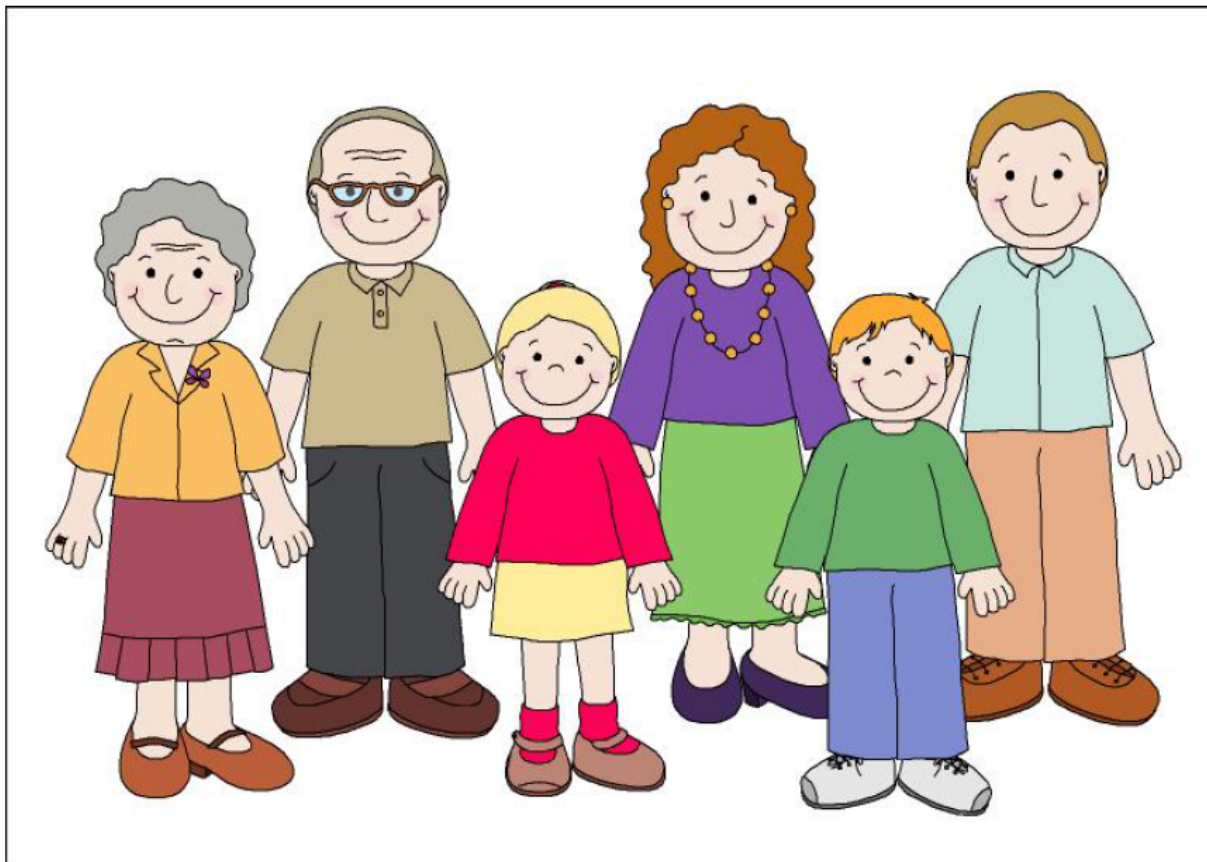
Treći dio

Na kraju vaspitač(ica) daje djeci mogućnost da ispričaju svoja iskustva na ovu temu i o tome kako je dobro živjeti u miru sa drugima.

Bitno je da vaspitač(ica) naglasi važnost pružanja pomoći drugima radi miroljubivog života i da kaže da nam u bilo kom trenutku može zatrebati pomoć i da nam se može desiti da je dobijemo od nekoga potpuno neočekivanog, kao što se desilo lavu u basni.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Shvatili su poruku basne.			
U prepričavanju svojih iskustava, pokazali su da shvataju važnost pružanja pomoći drugima.			
Shvataju da je pružanje pomoći važno za miroljubiv život.			
Predložili su načine kako da jedni drugima pomognu.			

Aktivnost br. 3 "Porodica"

Kratak pregled aktivnosti:

Ovo je igra uloga u kojoj se djeca igraju "porodice", a u igri učestvuju svi dječaci i djevojčice koji žele.

Cilj:

- Pomoći dječacima i djevojčicama da shvate potrebu da članovi porodice pomažu jedni drugima u obavljanju kućnih poslova.

Procedure:

- Igra
- Razgovor
- Praktično posmatranje

Potrebni materijal:

Igraonica (kutak za igru) sa svim stvarima potrebnim za igru porodice: namještaj, kuhinjski pribor, pribor za čišćenje i slično.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Na početku razgovora, vaspitač(ica) će pitati djecu ko želi da provede dan u kući, a kada se formira grupa, djeca će odabrati sve neophodne igračke i materijale za igru, koji će djeci biti nadohvat ruke.

Tokom razgovora vaspitač(ica) će zamoliti djecu da opišu ulogu koju igraju i davaće im uputstva u obavljanju kućnih poslova u porodici i govoriti im kako treba da sarađuju u obavljanju tih zadataka.

Drugi dio

Igra počinje i u njoj vaspitač(ica) učestvuje na indirektan način kroz davanje sugestija pomoću kojih podstiče igru i obogaćuje radnje neophodne za razvoj igre i dobrih odnosa među djecom. Vaspitač(ica) će takođe pomoći u rješavanju svih eventualnih sukoba i pokazaće djeci kako se članovi porodice međusobno ispomažu u obavljanju kućnih poslova.

Treći dio

U završnom razgovoru dječaci i djevojčice zajedno sa vaspitačicom ocjenjuju kako su se igrali, a naročito kako su se različiti članovi porodice međusobno ispomagali. Vaspitačica će dati primjere pozitivnih i negativnih načina ponašanja, ali neće pominjati nijedno dijete ponaosob nego će o njima govoriti u smislu uloga koje su igrali, npr. tata je pomogao majci da skuva ručak ili dječak nije htio da pomogne svom mlađem bratu da spremi igračke itd.

Naposlijetku, vaspitač(ica) rezimira razgovor i naglašava potrebu da se članovi porodice međusobno ispomažu kako bi svi živjeli u miru i sreći.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Igrali su svoje uloge bez poteškoća od početka do kraja.			
Ponašali su se u skladu sa ulogama koje su igrali, nudili su pomoć i saradnju.			
U odnosima sa drugom djecom u igri, pokazali su zahvalnost za pruženu pomoć.			
Tokom igre došlo je do sukoba koji su uspješno riješeni.			
Bila im je potrebna pomoć da riješe sukobe do kojih je došlo tokom igre.			

Aktivnost br. 4 "Pomoć u nevolji"

Kratak pregled aktivnosti:

Ovo je igra pokreta u kojoj djeca treba da pređu trkačku stazu kako bi pomogla kokoški i njezinim pilićima koje proganja zla lisica.

Cilj:

- Razviti kod djece emocije radosti zbog pomaganja drugima.
- Razviti motoričke sposobnosti kao što su održavanje ravnoteže i skakanje.

Procedure:

- Igra
- Praksa

Potrebni materijal:

Drvena daska, kreda za crtanje na zemlji, suvo lišće ili grančice biljke koja nije opasna za djecu, gajba visine oko 40-50 cm, platnene ili papirne kese.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Vaspitač(ica) na početku objašnjava sljedeću situaciju:

Ima jedna koka koju proganja zla lisica i ona nikako ne može da izađe napolje kako bi potražila hranu za sebe i svoje male piliće. Ona je zamolila druge životinje na farmi da joj pomognu riješiti ovaj problem. Životinje treba da pređu veoma opasan put kako bi se sakrile od lisice i donijele hranu za piliće. Vaspitač(ica) pokazuje djeci stazu koju moraju da prođu i objašnjava im šta treba da rade kako bi prešli preko prepreka na koje naiđu usput.

Nakon toga, vaspitač(ica) im objašnjava pravila igre:

- Samo djeca koja pređu čitav put i urade sve potrebne pokrete kako bi prešla preko prepreka mogu doći do hrane. Djecu koja to ne urade će uhvatiti lisica i oni ne mogu da nastave. Svako dijete može da donese samo jednu kesu sa hranom.
- Kada se djeca budu vraćala do kokošinca sa hranom u ruci, lisica ih neće juriti.
- Pobjeđuju djeca koja uspiju donijeti pilićima hranu, a da pri tom pređu cijelu stazu, uspješno pređu sve prepreke i da ih ne uhvati lisica.

Drugi dio

Djeca dobijaju različite uloge: jedno dijete će biti lisica koja trči za životinjama koje idu po hranu za piliće i proganja kokošku i njezine piliće, drugo dijete će biti kokoška koja je u gnijezdu sa svojom djecom, a nekoliko djece će biti pilići koji moraju da ostanu u gnijezdu (krug nacrtan na zemlji) jer će ih inače pojesti lisica ako napuste gnijezdo. Ostala djeca će biti životinje koje jedna po jedna prelaze stazu kako bi donijele kese sa hranom koje se nalaze na kraju staze.

Djeca će nakon prve igre zamijeniti uloge kako bi na kraju svako dijete igralo druge uloge i uradilo druge pokrete.

Treći dio

Nakon raspodjele uloga svako dijete stane na svoje mjesto. Igra počinje tako što lisica prijeti kokoški, zatim kokoška traži pomoć i druge životinje kreću da prelaze stazu. Staza se sastoji od linije iscrtane na zemlji koju djeca moraju da prate. Nakon toga se penju na gajbu visine 40-50 cm, skaču sa nje, zatim hodaju po nagnutoj dasci i na kraju pužu ispod prolaza od grančica i lišća dok ne dođu do kesa sa hranom. Kad uzmu kese sa hranom, vraćaju se do kokošinca istim putem.

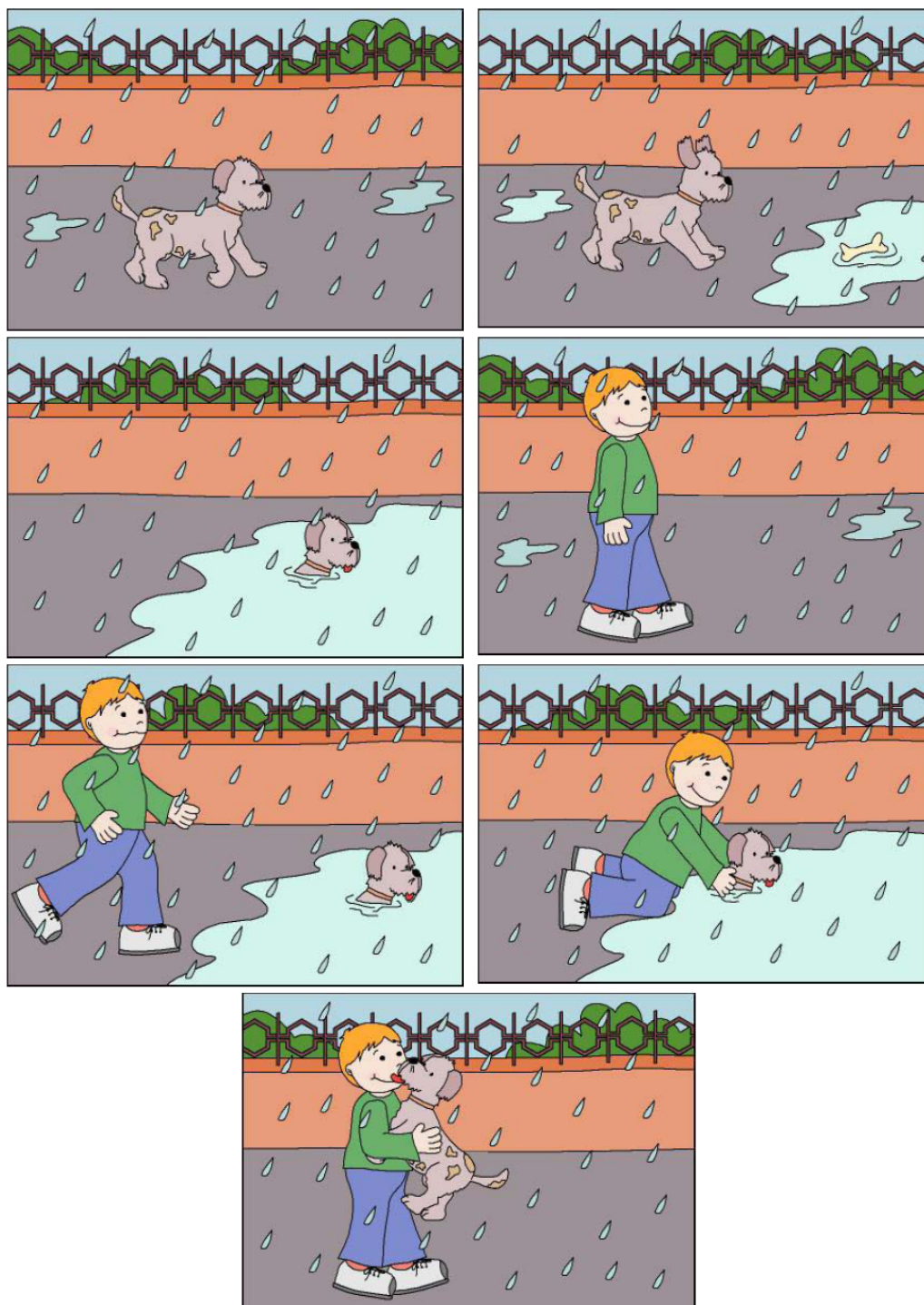
Četvrti dio

Na kraju aktivnosti vaspitač(ica) kaže djeci da su svi pobjednici zato što su se tako lijepo ponijeli i pomogli kokoški i da tako treba da se ponašaju prema svima.

Vaspitač(ica) sa djecom razgovara o ponašanju lisice zato što nije dala kokoški da mirno živi i da brine o svojoj djeci.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Izveli su sve motoričke radnje.			
Bila im je potrebna znatna pomoć da izvedu sve motoričke radnje.			
Ispoljili su radost i zadovoljstvo činjenicom da su pružili pomoć.			
Bili su ravnodušni prema pružanju pomoći.			
Pridržavali su se pravila igre.			

Aktivnost br. 5 "Slaganje kartica"

Kratak pregled aktivnosti:

U ovoj igri dijete treba da pravilno složi kartice na kojima su prikazani razni dijelovi jedne situacije. Kasnije na osnovu složenih kartica smišlja priču.

Didaktički cilj:

- Da djeca prepoznaju vrijednost pružanja pomoći drugima.

Procedure:

- Igra
- Slaganje po redoslijedu
- Posmatranje
- Razgovor

Potrebni materijal:

Vaspitač(ica) može da osmisli bilo kakav slijed sličica dok god one opisuju situaciju u kojima neko nekome pruža pomoć. Igra će se sastojati od (najviše) 7 kartica, npr:

Kartica 1 – Psić koji hoda ulicom dok pada kiša.

Kartica 2 – Pas pokušava da dohvati kost koja pluta u lokvi vode.

Kartica 3 – Pas upada u lokvu i davi se.

Kartica 4 – Dijete prolazi tom istom ulicom.

Kartica 5 – Dijete trči prema lokvi u kojoj se davi pas.

Kartica 6 – Dijete spašava psa.

Kartica 7 – Pas od sreće liže dijete po licu, a djetetu se na licu očitava radost.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Vaspitač(ica) će djeci dati uputstva da slože kartice onako kako oni misle da su se događaji odigrali. Nakon što to urade, vaspitač(ica) će ih zamoliti da ispričaju priču o situaciji koja se desila na karticama, po svom redoslijedu. Vaspitač(ica) će pružiti pomoć djeci kojima to bude bilo potrebno.

Pravila igre:

- Pobjeđuju djeca koja slože kartice po logičnom redoslijedu i koja ispričaju smislenu priču prateći redoslijed po kome su složili kartice.

Drugi dio

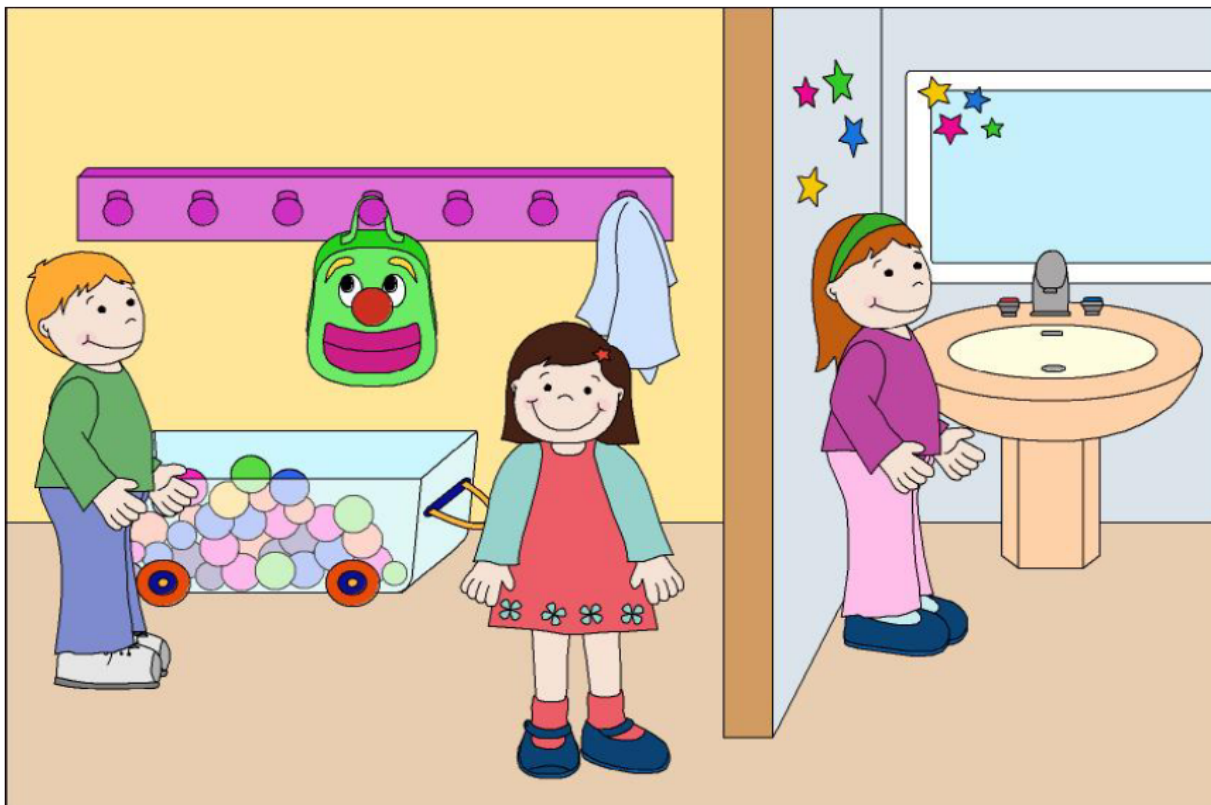
Djeca rade sa karticama. U ovom primjeru, pretpostavljeni redoslijed je 1-2-3-4-5-6-7, ali ako neko dijete ponudi drugačiji redoslijed koji isto može biti logičan i ispriča dobru priču na osnovu tog redoslijeda, to će se smatrati tačnim odgovorom.

Na kraju vaspitač(ica) rezimira i naglašava da je bitno pružati pomoć drugima kad su u nevolji. Kad bismo jedni drugima pomagali umjesto da se tučemo, živjeli bismo miroljubivo i spasili bismo mnoge živote kao što je dječak u priči spasio život jednom

psu.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Ispravno su složili kartice.			
Smislili su kreativne priče.			
U svojim pričama pokazali su vrijednost pružanja pomoći u nevolji.			

Aktivnost br. 6 "Šetnja po vrtiću"

Kratak pregled aktivnosti:

Djeca šetaju po raznim prostorijama u vrtiću: učionice, trpezarija i slično. Tokom šetnje posmatraju rad vaspitačica i uslužnog osoblja, razgovaraju sa radnicima, a na kraju vaspitač(ica) razgovara sa djecom o njihovim opažanjima iz posjete.

Cilj posjete:

- Upoznati djecu sa korisnošću posla osoblja koje radi u njihovom vrtiću i načinima na koje mogu saradivati s njima.

Procedure:

- Razgovor
- Posmatranje
- Šetnja

Potrebni materijal:

Moguće je fotografisati sve ljude koji rade u vrtiću dok obavljaju svoje poslove.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Svjetsko udruženje vaspitača u ranom djetinjstvu (AMEI-WAECE)

Prije posjete, vaspitač(ica) razgovara sa djecom o stvarima koje će vidjeti. Osoblje će unaprijed biti upoznato s posjetom; oni će primiti djecu u posjetu i objasniti im čime se bave i pokazaće im šta rade.

Drugi dio

Posjeta tokom koje će se odvijati sljedeće aktivnosti:

Djeca će se upoznati sa aktivnostima ljudi koji rade u kuhinji (djeca nikako ne smiju da uđu u kuhinju kako se ne bi izlagala riziku od povreda, samo će se zaustaviti na vratima, a kuvar(ica) će im govoriti o svom poslu). Kuvar(ica) će im govoriti o važnosti svog posla i posla ostalih ljudi koji rade s njim/njom kao i o tome da je važno da djeca pojedu svu hranu koju oni pripreme kako bi mogla da rastu sretno i zdravo.

Djeca će posmatrati rad uslužnog osoblja koje čisti vrtić i razgovaraće s njima o važnosti njihovog posla i o tome kako je neophodno da djeca sarađuju s njima kako bi vrtić bio čist i uredan.

Djeca će posmatrati kako vaspitači brinu, paze i podučavaju djecu iz mlađih grupa i razgovaraju s njima o tome kako starija djeca mogu da pomognu mlađoj djeci.

Treći dio

U danima nakon posjete, vaspitač(ica) će uz pomoć fotografija razgovarati sa djecom o njihovim zapažanjima, o poslu ovih ljudi i pomoći koju oni pružaju djeci kako bi mogla da rastu zdrava i vesela kao i tome da je neophodno da imaju saradnički stav prema tim ljudima.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Oponašali su u svojim igrama i aktivnostima ono što su zapazili tokom posjete.			
Ponašaju se sa poštovanjem prema poslu drugih ljudi i spremni su sarađivati s njima (u čišćenju vrtića i slično).			
Prepoznali su pomoć koju radnici u vrtiću pružaju djeci.			

Aktivnost br. 7

Iskustvo od ključnog značaja za ocjenu bloka
"Šta biste vi uradili kad bi...?"

Kratak pregled aktivnosti:

Vaspitač(ica) smišlja ključnu situaciju u kojoj djeca glume likove kojima je potrebna pomoć. Nakon toga djeca odgovaraju na pitanja o tome kako bi se ona ponašala u tim situacijama.

Cilj:

- Provjeriti i potvrditi šta su djeca naučila o međusobnom ispomaganju.

Procedure:

- Dramatizacija
- Posmatranje
- Razgovor

Potrebni materijal:

Štap za hodanje, tamne naočale, košulja sa dugmićima, igračka.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Jedan broj djece, koje će pripremiti vaspitač(ica), će u igrokazu dočarati scene opasnosti i potrebe za pomoći, npr:

- Slijepa osoba koja želi preći preko ceste.
- Malo dijete koje ne može da otkopča košulju.
- Starija osoba koja je pala.
- Vaspitač ili nastavnik koji uz pomoć djece uspjeva da riješi sukob do kog je došlo u igri zato što je jedno dijete uzelo igračku od drugog djeteta.

Drugi dio

Nakon svakog igrokaza, vaspitač(ica) će postaviti pitanja djeci u publici: Kako im možemo pomoći? Kako možemo pomoći malenima? Kako možemo pomoći starijima? Zašto moramo da pomažemo jedni drugima kako bismo živjeli u miru? Zašto ne treba da se tučemo? itd.

Treći dio

Na kraju, vaspitač(ica) postavlja djeci pitanja: Šta biste vi uradili u takvoj situaciji?

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Znali su kako da pomognu u različitim situacijama.			
Shvatili su potrebu da pomažu drugima kako bi svi živjeli u miru.			
Spontano su pomagali drugima.			
Razgovarali su o tome kako da pomognu onima kojima je pomoć potrebna.			
Sarađivali su u igrama i svakodnevnim aktivnostima u grupi.			